

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi alkoholijuomaverosta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Alkoholijuomaverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vero porrastetaan juomaryhmittäin. Mietojen juomien veroa alennettaisiin siten, että väkevien viinien vero olisi 55 prosenttia, mietojen viinien 45 prosenttia ja niin sanottujen long drink -juomien vero 40 prosenttia laskutuksen arvosta. Kulutusosuuksien

mukaan painotettuna keskimääräinen vero lasiksi 46 prosenttiin.

Ehdotus liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Muutos tulisi voimaan vuoden 1991 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Nykyinen alkoholijuomien verotusjärjestelmä on ollut voimassa vuoden 1969 alusta lukien. Samaan aikaan kun väkijuomalaki (45/32) kumottiin, ja sen tilalle säädettiin alkoholilaki (459/68) ja laki keskioluesta (462/68), uusittiin myös alkoholijuomien verotusta koskeva lainsäädäntö.

Väkijuomalain aikana (1932—1968) alkoholitulot kertyivät valtiolle alkoholiyhtiön vuosivoittona, yhtiön maksamana tulo- ja omaisuusverona, liikevaihtoverona, tullimaksuina, mallasjuomien valmisteverona, väkiviinan ja marjaviinien valmisteveroina sekä kahden viimeksi mainitun tuotteen valmistuksen valvontamaksuina, alkoholiyhtiön antamien todistusten leimaverona ja alkoholiyhtiön jakamana osinkona. Suurimman tulolähteen muodostivat vuosivoitto, tulo- ja omaisuusvero, liikevaihtovero sekä tullimaksut.

Alkoholilainsäädännön uudistuksen myötä alkoholijuomien verotusjärjestelmä uusittiin siten, että alkoholiyhtiö vapautettiin kokonaan suorittamasta valtiolle veroa tulon ja omaisuuden perusteella sekä luovuttiin kokonaan väki-

viinan ja marjaviinien valmisteverosta. Laki väkiviinaverosta (437/37) ja laki marjaviiniverosta (459/37) kumottiin ja niiden tilalle säädettiin laki alkoholijuomaverosta (463/68).

Alkoholiyhtiö on velvollinen suorittamaan valtiolle alkoholijuomaveroa alkoholijuomien vähittäismyynnistä ja anniskeluun luovutuksesta. Vero on tällä hetkellä 60 prosenttia alkoholiyhtiölle kalenterikuukauden aikana kertyneen vähittäismyynnin ja anniskeluun luovutettujen alkoholijuomien laskutuksen arvosta.

Suurimman tulolähteen tänä päivänä muodostavat alkoholijuomavero, oluiden valmistevero, liikevaihtovero ja alkoholiyhtiön vuosivoitto.

Alkoholijuomaverolaki uusittiin teknisesti vuonna 1979 (869/79). Uudistus perustui valmisteverolakikomitean 2.7.1979 antamaan mietintöön (1979:33) ja noudatti komitean ehdotuksia. Tuolloin katsottiin, että alkoholijuomien verojärjestelmän rakenne vastasi tarkoitustaan eikä siihen ehdotettu muutoksia.

Samalla kun viinujen ja viinien valmisteverosta vuonna 1969 luovuttiin kokonaan, mallasjuomien erityinen valmistevero säilytettiin. Laki mallasverosta (457/34) kumottiin ja tilalle

säädettiin laki keskioluen ja vahvan oluen valmisteveroista (464/68).

Huomattavimmat muutokset olivat veron muuttuminen markkamääräisestä yksikköverosta arvoveroksi ja neljännen veroluokan käyttöönottoaminen. Tätäkin lakia uusittiin teknisesti vuonna 1979, jolloin laki keskioluen ja vahvan oluen valmisteverosta kumottiin ja tilalle säädettiin laki olutverosta (877/79). Myös tämä muutos oli luonteeltaan tekninen ja piti voimassa vuonna 1969 luodun järjestelmän.

Oluesta on velvollinen suorittamaan perusveroa jokainen, joka valmistaa ansiotarkoituksessa tai tuo maahan olutta. Perusvero kolmannen veroluokan oluesta on 30 prosenttia ja neljännen luokan oluesta 40 prosenttia alkoholijuomayhtiön vahvistamasta vähittäismyyntihinnasta. Lisäveroa on suoritettava oluesta 1 markkaa litralta, mikäli olut on päällyksessä, jolle ei ole järjestetty keräys- tai kierrätysjärjestelmää.

2. Ehdotettu muutos ja sen perusteet

Alkoholijuomaverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vero porrastettaisiin juomaryhmittäin. Juomaryhmät olisivat: väkevät alkoholijuomat, väkevät viinit, miedot viinit ja kevytjuomat. Väkevillä alkoholijuomilla vero olisi edelleen 60 prosenttia kyseisen juomaryhmän vähittäismyyntin ja anniskeluun luovutettujen alkoholijuomien laskutuksen arvosta. Väkevillä viineillä vero olisi 55 prosenttia, miedoilla viineillä 45 prosenttia ja kevytjuomilla 40 prosenttia laskutuksen arvosta.

Koska vero määrättäisiin juomaryhmittäin, laissa pitäisi erikseen määritellä kyseiset juomaryhmät.

Väkevällä alkoholijuomalla tarkoitettaisiin yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa. Väkevällä viinillä tarkoitettaisiin alkoholijuomaa, joka sisältää enemmän kuin 14, mutta korkeintaan 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Miedolla viinillä tarkoitettaisiin yli 8, mutta korkeintaan 14 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa ja kevytjuomalla yli 2,8, mutta korkeintaan 8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa, joka ei ole olutta.

Ehdotetulla muutoksella ei edelleenkaan vahvistettaisi yksittäisiin tuotteisiin kohdistu-

vaa veroluontoista räsitusta, vaan se määräytyisi hallintoneuvoston päätösten mukaisesti kussakin tuoteryhmässä tuotteen vähittäismyyntihintaa laskettaessa. Eri tuotteisiin kohdistuva veroluontoinen rasitus ei siten välttämättä olisi sama kuin kyseisen juomaryhmän veroprosentti alkoholijuomaverolaissa, vaan verorasitus voisi edelleen vaihdella juomaryhmän sisällä tuotteesta toiseen alkoholiyhtiön hallintoneuvoston määrittelemistä hinnoitteluperusteista riippuen.

3. Asian valmistelu

Esitys alkoholijuomaveron alentamisesta perustuu Oy Alko Ab:n hallintoneuvoston ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön esitykseen. Muilta osin esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

4. Esityksen valtiontaloudelliset vaikutukset

Ehdotettu alkoholijuomaveron alennus kohdistuisi noin 26 prosenttiin alkoholijuomaveron alaisten tuotteiden kulutuksesta. Kulutusosuuksien mukaan painotettuna näiden tuotteiden alkoholijuomaveron laskisi noin 14 prosenttiyksiköllä eli keskimäärin 46 prosenttiin. Keskimääräinen alkoholijuomaveron laskisi noin 3,6 prosenttiyksikköä, mikä alentaisi alkoholijuomaveron tuottoa vuodessa noin 320 miljoonalla markalla. On todennäköistä, että veron ja hintojen alentumisen johdosta lievemmin verotettujen tuotteiden suhteellinen osuus kasvaisi, mikä edelleen alentaisi keskimääräistä verotasoa ja valtion tuloja alkoholijuomaverosta. Oy Alko Ab:n ylijäämä kasvaisi vastaavasti.

Alkoholijuomien hintatason arvioidaan nousevan vuonna 1991 keskimäärin 8 prosenttia. Alkoholijuomaveron arvioidaan kertyvän vuonna 1991 noin 5 090 miljoonaa markkaa.

5. Voimaantulo

Laki tulisi voimaan vuoden 1991 alusta.

6. Sääntämismääräys

sen 66 §:n mukaisessa normaalissa sääntämismääräyksessä.

Kun lakiehdotus ei koske uutta tai lisättyä veroa, se olisi käsiteltävä valtiopäivämääräys-

Edellä sanotun perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**alkoholijuomaverosta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholijuomaverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (869/79) 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 §

Alkoholiyhtiöllä tarkoitetaan tässä laissa alkoholilaisissa (459/68) mainittua alkoholiyhtiötä ja alkoholijuomilla, lukuunottamatta oluita, sanotussa laissa tarkoitettuja alkoholijuomia seuraavasti:

1) kevytjuomalla korkeintaan 8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa;

2) miedolla viinillä yli 8, mutta korkeintaan 14 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa;

3) väkevällä viinillä yli 14, mutta korkeintaan 22 tilavuusprosenttia sisältävää alkoholijuomaa; sekä

4) väkevällä alkoholijuomalla yli 22 tilavuus-

prosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa.

2 §

Alkoholijuomaveron 60 prosenttia alkoholiyhtiölle kalenterikuukauden aikana kertyneen vähittäismyynnin ja anniskeluun luovutettujen väkevien alkoholijuomien laskutuksen arvosta, 55 prosenttia väkevien viinien, 45 prosenttia mietojen viinien ja 40 prosenttia kevytjuomien samalla tavalla lasketusta laskutuksen arvosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991.

Tätä lakia sovelletaan alkoholijuomaan, joka on laskutettu edellä mainittuna päivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

L a k i

alkoholijuomaverosta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholijuomaverosta 7 päivänä joulukuuta 1979 annetun lain (869/79) 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Alkoholiyhtiöllä tarkoitetaan tässä laissa alkoholilaisissa (459/68) mainittua alkoholiyhtiötä ja alkoholijuomilla sanotussa laissa tarkoitettuja alkoholijuomia lukuun ottamatta olutta.

Alkoholiyhtiöllä tarkoitetaan tässä laissa alkoholilaisissa (459/68) mainittua alkoholiyhtiötä ja alkoholijuomilla, lukuunottamatta *oluita*, sanotussa laissa tarkoitettuja alkoholijuomia seuraavasti:

1) kevytjuomalla korkeintaan 8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa;

2) miedolla viinillä yli 8, mutta korkeintaan 14 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa;

3) väkevällä viinillä yli 14, mutta korkeintaan 22 tilavuusprosenttia sisältävää alkoholijuomaa; sekä

4) väkevällä alkoholijuomalla yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävää alkoholijuomaa.

2 §

Alkoholijuomaveron on 60 prosenttia alkoholiyhtiölle kalenterikuukauden aikana kertyneen vähittäismyynnin ja anniskeluun luovutettujen alkoholijuomien laskutuksen arvosta.

Alkoholijuomaveron on 60 prosenttia alkoholiyhtiölle kalenterikuukauden aikana kertyneen vähittäismyynnin ja anniskeluun luovutettujen väkevien alkoholijuomien laskutuksen arvosta, 55 prosenttia väkevien viinien, 45 prosenttia mietojen viinien ja 40 prosenttia kevytjuomien samalla tavalla lasketusta laskutuksen arvosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1991.

Tätä lakia sovelletaan alkoholijuomaan, joka on laskutettu edellä mainittuna päivänä tai sen jälkeen.